

**ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2022
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα Α

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα η συγγραφέας επικεντρώνεται στη μία από τις δύο σημαντικότερες απειλές που αντιμετωπίζει ο ελληνικός τουρισμός. Αρχικά, τονίζει τη σπουδαιότητά του για την ελληνική οικονομία. Διατυπώνει ορισμένα ερωτήματα σχετικά με τις επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού στην Ελλάδα, στοιχεία που, αν λάβει κανείς υπόψη του τις μελλοντικές εξελίξεις, οδηγούν στη διαπίστωση ότι χρειάζεται να αλλάξει το τουριστικό μοντέλο. Τέλος, αναφέρει επιγραμματικά ορισμένες μορφές εναλλακτικού τουρισμού, που θα μπορούσαν να στηριχτούν, φέρνοντας ως χαρακτηριστικότερη εκείνη του οινοτουρισμού.

(77 λέξεις)

Θέμα Β

Β.1.

α. Λάθος

«Διανύουμε μια περίοδο ισχυρής τουριστικής ανάπτυξης, η οποία ωστόσο δεν μας απαλλάσσει από σημαντικά ερωτήματα σχετικά με ορισμένες, παραδόξως αρνητικές, επιπτώσεις ...»

β. Λάθος

«Ακόμη και περιοχές NATURA υποδέχονται υπερβολικό αριθμό επισκεπτών, επιφέροντας πολλές φορές μη αναστρέψιμες αλλαγές, υποβαθμίζοντας παράλληλα το τουριστικό προϊόν της περιοχής.»

γ. Λάθος

«Η ανάπτυξη της αγοράς εναλλακτικών μορφών τουρισμού ... αποτελεί εν δυνάμει ισχυρό αντίβαρο στην τρέχουσα κατάσταση.»

δ. Σωστό

«Η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας ... κυρίως αν λάβουμε υπόψη ότι οι κτιριακές υποδομές παράγουν περίπου το 40% των αερίων θερμοκηπίου.»

ε. Λάθος

«Κυρίως, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι η απόδοση των επενδύσεων μπορεί να ενισχυθεί εάν βασίζεται σε δύο σημαντικούς πυλώνες αειφορίας: τη μείωση ... τουριστών. [...]]»

B.2.

α) Η αρθρογράφος αξιοποιεί το **ασύνδετο σχήμα**. Πιο συγκεκριμένα, στην περίοδο «Η ανάπτυξη της αγοράς ... τρέχουσα κατάσταση» παρατηρούμε τη σύνδεση όμοιων όρων (στην προκειμένη περίπτωση, χαρακτηριστικά παραδείγματα μορφών εναλλακτικού τουρισμού) χωρίς την ύπαρξη συνδέσμων, αλλά με κόμματα.

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα, η αρθρογράφος παραθέτει μια σειρά στοιχείων που είναι ομοειδή και αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο (ο αγροτουρισμός, ο φυσιολατρικός τουρισμός ή ο τουρισμός της υπαίθρου, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο θρησκευτικός τουρισμός, ο οινοτουρισμός, ο συνεδριακός και ο ιατρικός τουρισμός).

Με τον τρόπο αυτό, δίνει στο λόγο της ροή, ταχύτητα και ρυθμό. Κάνει το ύφος της απλό, σαφές και κατανοητό.

β) Η παράθεση παραδειγμάτων από την αρθρογράφο (ο αγροτουρισμός, ο φυσιολατρικός τουρισμός ή ο τουρισμός της υπαίθρου, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο θρησκευτικός τουρισμός, ο οινοτουρισμός, ο συνεδριακός και ο ιατρικός τουρισμός) προσθέτουν παραστατικότητα στο λόγο της.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η αρθρογράφος χρησιμοποιεί χαρακτηριστικά παραδείγματα, προκειμένου να κατανοήσει ο αναγνώστης καλύτερα την αλήθεια της θεματικής πρότασης. Δηλαδή, παραθέτει όλες αυτές τις μορφές εναλλακτικού τουρισμού, αλλά και το χαρακτηριστικό παράδειγμα του οινοτουρισμού, προκειμένου να στηρίξει την άποψή της, που καταθέτει στη θεματική πρόταση, ότι όλες αυτές οι μορφές μπορούν να αποτελέσουν δυναμική εναλλακτική στο μαζικό τουρισμό που κυριαρχεί στην Ελλάδα.

B.3.

α) Στο απόσπασμα η σύνταξη είναι ενεργητική. Και αυτό, γιατί ο αρθρογράφος θέλει να δώσει έμφαση στο υποκείμενο της ενέργειας που, στην προκειμένη περίπτωση, είναι οι τάσεις των στρατηγικών αειφορίας στις κατασκευές και στις υπηρεσίες που μπορούν να δώσει θετικά αποτελέσματα στον ελληνικό τουρισμό.

β) Μετατροπή σε παθητική σύνταξη → *«Ένα σύνθετο, πειστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να χαράζει την πορεία του ο ελληνικός τουρισμός διαμορφώνεται από τις παραπάνω τάσεις και μία σειρά προκλήσεων, στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί επίσης ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός, δημιουργείται από αυτές.*

γ) Το ρηματικό πρόσωπο το οποίο κυριαρχεί στο συγκεκριμένο απόσπασμα είναι το γ', **ενικό και πληθυντικό**. Με τη χρήση του γ' προσώπου η αρθρογράφος προσδίδει αντικειμενικότητα, αμεροληψία, ουδετερότητα, αφού οι επισημάνσεις της φαίνονται αναμφισβήτητες και γενικώς αποδεκτές.

Με τον τρόπο αυτό αποστασιοποιείται. Καθιστά το μήνυμά της γενικόλογο και του προσδίδει καθολικό κύρος για αυτό χρησιμοποιείται για γενίκευση σκεπτικού, προκειμένου να προκύψουν συμπεράσματα με ευρύτερη ισχύ και αποδοχή. Αποφεύγει την άμεση αναφορά, καθιστώντας το μήνυμα υπαινικτικό.

Θέμα Γ

Γ.1.

Το κυρίαρχο θέμα του ποιήματος του Κώστα Ουράνη είναι η επιθυμία του ανθρώπου για φυγή από την καθημερινότητα και η ανάγκη που νιώθει ο καθένας για αναψυχή. Το ίδιο το **νησί των Κυθήρων**, «τὰ Κύθηρα, τὰ θρυλικά» αποτελεί έναν ισχυρό συμβολισμό, καθώς σηματοδοτεί έναν ιδεατό κόσμο, μία ιδανικά όμορφη πολιτεία, που είτε δεν υπάρχει είτε δε θα υπάρξει ποτέ. Το «Ταξίδι στα Κύθηρα» (τίτλος του ποιήματος), λοιπόν, αποτελεί μία περιπλάνηση του ανθρώπου, που θα του προσφέρει την πολυπόθητη φυγή από την καθημερινότητα σε ένα γαλήνιο και ιδανικό τόπο αναψυχής. Το ταξίδι αυτό ετοιμάζεται να πραγματοποιηθεί με «Τ' ώραϊο καράβι έτοιμο στὸ χαρωπὸ λιμάνι, γιορταστικὰ μὲ γιασεμιά καὶ ρόδα στολισμένο». **Καράβι**, που συμβολίζει το συναισθηματικό ταξίδι της ψυχής, το μέσο με το οποίο θα πραγματοποιηθεί αυτή η πολυπόθητη φυγή. Ταξιδεύοντας προς τα Κύθηρα «καὶ τ' Ὀνειρό μας στὸ χρυσὸ πηδάλιο καθισμένο» θα πλημμυρίσει την ψυχή και το μυαλό του ταξιδιώτη, του κάθε ανθρώπου δηλαδή, με μία γλυκιά νοσταλγία, με την αναπόληση όμορφων στιγμών. Ταυτόχρονα, όμως, η διαπίστωση ότι «τὸ πλοῖο ἀπόμεινε ἀκυβέρνητο στὸ κῦμα τ' ἀφρισμένο μὲ τὸ φτωχὸ μας Ὀνειρο στὴν πρύμνη πεθαμένο» έρχεται να αναδείξει ότι η ανιαρή καθημερινότητα, τελικά, υπερνικά τους ανθρώπους, πολλές φορές, και η ανεκπλήρωτη ευτυχία, (**Ὀνειρο**) παραμένει.

(202 λέξεις)

Θέμα Δ Δ.1.

Κειμενικό είδος: ενημερωτικό άρθρο. Απαιτείται να δοθεί στον Πρόλογο η αφορμή για την οποία συντάσσεται το άρθρο, καθώς και μία σύντομη αναφορά στα ζητούμενα τα οποία θα αναλυθούν στο κύριο μέρος του κειμένου.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου
Ρηματικά πρόσωπα → γ' πρόσωπο

Ενδεικτικός πρόλογος

Σε λίγες ημέρες αναμένεται να ξεκινήσει και επίσημα η τουριστική περίοδος, γεγονός που φέρνει και πάλι στο προσκήνιο τη συζήτηση σχετικά με τον προσανατολισμό που θα πρέπει να έχει ο ελληνικός Τουρισμός. Ιδιαίτερο στοιχείο του προβληματισμού αποτελούν οι επιπτώσεις που έχει ο μαζικός τουρισμός στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, ολοένα και περισσότερο πληθαίνουν οι συζητήσεις σχετικά με τις προϋποθέσεις που πρέπει να υπάρχουν σε μία χώρα, προκειμένου να αναπτυχθεί ομαλά ο Τουρισμός.

Κύριο μέρος

1ο Ζητούμενο: Οι αρνητικές επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού στην Ελλάδα.

(Χρειάζεται να προσεχτεί η διατύπωση της εκφώνησης. Δημιουργική αφομοίωση σημαίνει ότι για το 1ο ζητούμενο θα πρέπει ο υποψήφιος να επιλέξει και να μετασχηματίσει τις σχετικές με το ερώτημα πληροφορίες του κειμένου και να τις συμπληρώσει με δικές του απόψεις.)

Πληροφορίες τις οποίες πρέπει να αντλήσει ο υποψήφιος από το κείμενο αναφοράς και να τις αξιοποιήσει

αλλοίωση των τοπικών και φυσικών στοιχείων της Ελλάδας

προστατευόμενες περιοχές που κινδυνεύουν να χάσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους

αύξηση της πίεσης που θα δεχτούν οι υποδομές και το φυσικό περιβάλλον από την ολοένα αυξανόμενη ροή τουριστών στη χώρα

μειωμένη ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού

Απόψεις υποψηφίου

αλλοιώνεται η πολιτιστική φυσιογνωμία των λαών

φθείρονται ήθη, έθιμα και παραδόσεις

αναπτύσσεται η υποκουλτούρα

ενισχύεται η αντίληψη του εύκολου πλουτισμού

καλλιεργείται η ξενομανία και ο μιμητισμός

καταπατώνται δικαιώματα και κατακτήσεις των εργαζομένων στον Τουρισμό, στο όνομα της ανάπτυξης του κλάδου

Ενδεικτική μεταβατική παράγραφος¹

Ο μαζικός τουρισμός, λοιπόν, επιβαρύνει σημαντικά οποιαδήποτε χώρα ακολουθεί το μοντέλο αυτό. Από τα πράγματα προκύπτει η ανάγκη να διαμορφωθούν μία σειρά από προϋποθέσεις, προκειμένου να υπάρξει ομαλή ανάπτυξη της τουριστικής επισκεψιμότητας.

2ο Ζητούμενο: Οι προϋποθέσεις που πρέπει να υπάρχουν σε μία χώρα, προκειμένου να αναπτυχθεί ομαλά ο Τουρισμός.

- ✓ Ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς ενός τόπου, του πολιτισμού και της ιστορίας του.
- ✓ Αναβάθμιση των υποδομών και των υπηρεσιών εξυπηρέτησης των επισκεπτών σε έναν τόπο ή σε μία χώρα.
- ✓ Εποικοδομητική συνεργασία όλων των φορέων (π.χ. Κεντρικό κράτος, Τοπική Διοίκηση κ.α.)
- ✓ Διαμόρφωση και καλλιέργεια τουριστικής συνείδησης
- ✓ Έμφαση στον τομέα του εναλλακτικού τουρισμού
- ✓ Πάταξη κάθε έννοιας ξενοφοβίας και ρατσιστικών – εθνικιστικών απόψεων.

Ενδεικτικός επίλογος

Ο Τουρισμός αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο για τη χώρα. Η ανεξέλεγκτη, όμως, ανάπτυξή του είναι ικανή να επιφέρει σημαντικά πλήγματα στην Ελλάδα. Προκύπτει, λοιπόν, η ανάγκη να σχεδιαστεί σε μία άλλη βάση, πιο φιλική προς το περιβάλλον, αλλά και τους ίδιους τους κατοίκους της, αντάξια στον πολιτισμό και στην ιστορία της χώρας.

Επιμέλεια: Βασίλης Βούλγαρης, Φιλολόγος

¹ Κατά τη γνώμη του γράφοντος, η ύπαρξη μεταβατικής παραγράφου, όχι μόνο δεν αποτελεί λανθασμένη επιλογή, αλλά αντίθετα συνδέει ομαλότερα την ανάπτυξη των δύο ζητούμενων.